

RIJEKA
ART-KINO

25.02.

16:30

SOU HAMI. STRAH NOĆI | SOU HAMI. LA CRAINTE DE LA NUIT | SOU HAMI. NIGHT FEAR, ANNE-LAURE DE FRANSSU, 2010., DIGITAL, BOJA, ZVUK, 98'

18:30

OTVORENJE FILMSKIH MUTACIJA:
FESTIVALA NEVIDLJIVOG FILMA
XIV: KINO KRISIS
Uvodni razgovor: Tariq Teguia,
Tanja Vrvilo

REVOLUCIJA ZANJ | THWARA ZANJ |
ZANJ REVOLUTION, TARIQ TEGUIA,
2013., DCP, BOJA, ZVUK, 137'

21:00

Nakon kratkog filma Tariqua
Teguije, razgovor s autorom vode
Tanja Vrvilo i Dragan Rubeša

GDJE SI, TARIQ TEGUIA? | OÙ
EN ÊTES-VOUS, TARIQ TEGUIA? |
WHERE'RE YOU, TARIQ TEGUIA?,
TARIQ TEGUIA, 2015., DIGITAL,
BOJA, ZVUK, 20'

26.02.

17:00

Uvodni razgovor: Tariq Teguia,
Dragan Rubeša, Tanja Vrvilo

GABBLA | INLAND, TARIQ TEGUIA,
2008., 35-MM, BOJA, ZVUK, 140'

20:00

SIBERIA, ABEL FERRARA, 2020.,
DCP, BOJA, ZVUK, 92'

ZAGREB
KINO KINOTEKA

27.02.

16:00

ARMATURA | FERRAILLES D'ATTENTE
| REBAR, TARIQ TEGUIA, 1998,
DCP, BOJA, ZVUK, 7'

NAŠA GLAZBA / SEKVENCIA 23 |
NOTRE MUSIQUE / SÉQUENCE 23 |
OUR MUSIC / SEQUENCE 23, PAUL
GRIVAS, 2020., DIGITAL, BOJA,
ZVUK, 10'

DANEY / SANBAR, RAZGOVOR
SJEVER-JUG | DANEY / SANBAR,
CONVERSATION NORD-SUD |
DANEY / SANBAR, CONVERSATION
NORTH-SOUTH, SIMONE BITTON &
CATHERINE POITEVIN, 1993.,
DIGITAL, BOJA, ZVUK, 46'

01.03.

17:00

Uvodni razgovor: Tariq Teguia,
Tanja Vrvilo

CUT PIECE, ALBERT MAYSLES &
DAVID MAYSLES, 1966., DCP, C/B,
ZVUK, 8'

REVOLUCIJA ZANJ | THWARA ZANJ |
ZANJ REVOLUTION, TARIQ TEGUIA,
2013., DCP, BOJA, ZVUK, 137'

02.03.

17:00

MASTERCLASS
TARIQA TEGUIJE

uz projekciju kratkih filmova
Gdje si, Tariq Teguia? i Ograda
razgovor s autorom vodi Tanja
Vrvilo

GDJE SI, TARIQ TEGUIA? | OÙ
EN ÊTES-VOUS, TARIQ TEGUIA? |
WHERE'RE YOU, TARIQ TEGUIA?,
TARIQ TEGUIA, 2015., DIGITAL,
BOJA, ZVUK, 20'

OGRADA | HAÇLA | THE FENCE,
TARIQ TEGUIA, 2003., DCP, BOJA,
ZVUK, 25'

19:30

Uvodni razgovor: Tariq Teguia,
Tanja Vrvilo

FILM, SUTRA | LE CINEMA, DEMAIN
| CINEMA, TOMORROW: VENEZIA
70 - FUTURE RELOADED, TARIQ
TEGUIA, 2013., DIGITAL, BOJA,
ZVUK, 1'12''

GABBLA | INLAND, TARIQ TEGUIA,
2008., 35-MM, BOJA, ZVUK, 140'

03.03.

17:30

ORSON WELLES U ŠPANJOLSKOJ |
ORSON WELLES IN SPAIN, ALBERT
MAYSLES & DAVID MAYSLES, 1963.,
DCP, BOJA, ZVUK, 10'

BOLJE RIM NEGO TI | ROMA WA LA
N'TOUMA | ROME RATHER THAN YOU,
TARIQ TEGUIA, 2006., 35-MM,
BOJA, ZVUK, 111'

20:00

UPOZNAJTE MARLONA BRANDA | MEET
MARLON BRANDO, ALBERT MAYSLES &
DAVID MAYSLES, 1966., DCP, C/B,
ZVUK, 29'

SIBERIA, ABEL FERRARA, 2020.,
DCP, BOJA, ZVUK, 92'

FILMSKE MUTACIJE
- ONLINE

15.03. >
31.03.2021.

TARIQ TEGUIA / PAUL GIVAS /
NICOLE BRENEZ / CHRIS MARKER /
THE OTOLITH GROUP / JEAN-LUC
GODARD / ALEXANDER HORWATH /
REGINA SCHLAGNITWEIT / KUMJANA
NOVAKOVA / SIMONE BITTON &
CATHERINE POITEVIN / ANA HUŠMAN
/ ARTHUR JAFA / IVAN MARUŠIĆ
KLIF / ARNAUD DES PALLIÈRES /
KAMAL ALJAFARI / GAETANO LIBERTI
/ LUCIANO PÉREZ SAVOY / JEAN-
GABRIEL PÉRIOT / ANNE-LAURE DE
FRANSSU / LINCOLN PÉRICLES HERVÉ
NISIC / JYOTI MISTRY / ALBERT &
DAVID MAYSLES / TANJA VRVIL

KLUB BOOKSA

ZAGREB

22.03.2021.

SIMPOZIJ: KRISIS ILI TIJELO FILMA

MUZEJ MODERNE
I SUVREMENE
UMJETNOSTI

RIJEKA

15.04. >
30.04.2021.

INSTALACIJA: THE OTOLITH GROUP
UNUTARNJE VRIJEME TELEVIZIJE /
INNER TIME OF TELEVISION

kustosice: Branka Benčić i
Tanja Vrvilo

16.04.2021.

SIMPOZIJ: KRISIS ILI METAMORFOZE
SOVE

filmske mutacije | film mutations

festival | festival of
nevidljivog | invisible
filma | cinema

RIJEKA - ZAGREB

25.02. - 03.03.2021.

ART-KINO
KINO KINOTEKA
KLUB BOOKSA
MMSU

KRISIS

KRISIS

DOBRODOŠLICA ZA KINO KRISIS ILI KAKO UHVATITI SVIJET U PET SЛИKA

TANJA VRVILo

On nema previše dodira s Ateninom pticom. Ono što ga zanima jest životinja koja okreće glavu da bolje sluša i trepće na ono što čuje. To treptanje očju za svakog je brehtijanca suština dijalektike. / Gostoprivrstvo nije, međutim, sinonim za eklekticizam i ravnodušnost. Nasuprot, ono postaje, princip jednog prijeloma i radikalne promjene smjera u filmskom toku.

(Jacques Rancière, *Metamorfoze sove Chrisa Marker* / *Inland Tariqua Teguije*)

Prije godinu dana, od 6. do 9. veljače 2020. u Art-kinu, odvijao se riječki dio trinaestog izdanja *Filmskih mutacija: festivala nevidljivog filma* o moći kinosraza u stoljeću filma s gusto montiranim kustoskim programima i velikim brojem gostiju i filmova, od kojih su u žarištu bile radikalne politike estetike Alberta Serre i Abela Ferrare. Programe dvaju izdanja *Filmskih mutacija* pripremali smo za otvaranje i zatvaranje filmskog segmenta širokog programske pravca DOBA MOĆI kojemu je Art-kino partner u sklopu programa Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture. Specifični prostor kinodvorane postao je središnja društvena lokacija za potencijal emancipacije MOĆI KINA koji vraća pogled filmu kao oku stoljeća: očištu moći našeg doba. Stoljeće anarhije moći aktualizirao je filozofski esej Alexandra Garcíje Düttmanna FINALE KULTURE – o onome što ostaje od kulture koja se dotjerala do krajnjih granica – od Pasolinijeva filma SALÓ do filma LIBERTÉ Alberta Serre. Samo mjesec dana kasnije, vidjeli smo kako su Serrin film i Düttmannov tekst te njihov razgovor o drugim linijama bijega, upočetku utočišta, a zatim mjesta izgubljenosti i uzaludne potrage, izolacije i crusinga ostataka libertinske zajednice, antipicirali više nego što smo mogli slutiti nadolazeće DOBA KRISISA.

ZA KINO KRISIS prisvajamo Brechtov naslov za nenapisani tekst neobjavljenog časopisa *Krisis und Kritik*, koji su on i Benjamin pripremali s Kracauerom, Adornom, Piscatorom, Eislerom, Weillom i drugim misliocima krize 1930. i 1931. u Berlinu, uoči njemačkog egzilskog kina. Pojam naslijedene grčke riječi *krisis* (i krize u kontekstu svakodnevnih politika), trenutku u kojem su izvjesnosti suspendirane, stvari na kocki, vremena se doživljavaju kao kritična, a odluka je ubrzana dešifriramo za različite dispozitive filma. Kustosi ovogodišnjeg programa su Nicole Brenez, Tariq Teguija, The Otolith Group, Alexander Horwath, Branka Benčić, Kumjana Novakova, Miljenka Buljević, Tanja Vrvilo. Dva teksta Jacquesa Rancièrea posvećena filmskoj i političkoj fikciji filma *Gabbia (Inland)* i politikama topografa Tariqua Teguije te brehtijanskog dijalektici *Metamorfoza sove Chrisa Marker*, usmjeravaju ovo izdanje Mutacija, kao i pitanje dobrodošlice filmskom autoru Tariqu Teguiji s kojim otvaramo kino programe u Art-kinu 25. i 26. veljače u Rijeci i od 27. veljače do 3. ožujka u zagrebačkom kinu Kinoteka, a koje je ujedno naslov njegova kratkog filma: *Gdje si, Tariq Teguija?*

Gdje je krisis filma? Pitanje heterotopije / hipertopije kina u temelju je svih programa *Filmskih mutacija* tijekom ove godine kao prilog radikalnom *krisisu* kina i finalu prostornog obrata koji se počeo javljati prije tri desetljeća i preuzimati onu raniju zaokupljenost suštinskim filmskim pitanjima, od što je film? do film je. Pojam heterotopije prisvojio je Victor Burgin još 2004. u knjizi *Zapamćeni film* za vrstu filma koja nastaje u proširenom dispozitivu kina, ali izvan uobičajenih eksperimentalnih granica proširenog filma, navodeći anegdotnu slutnju iz povijesti filmske avantgarde kada su André Breton i Jacques Vaché provodili posljepodneva u Nantesu u filmskom crusingu posjećujući više kina i gledajući samo dijelove pronađenih filmova montirajući u sjećanju vlastito aleatorno iskustvo. A danas se, Burgin nastavlja, filmovi susreću u višeglasju kolažnih oblika, od pisanih i likovnih materijala, postera, fotografija, različitih pokretnih slika, memorabilija – tvoreći heterogene fizičke objekte, različite od onih u kontekstu filmoloških studija. Desetak godina kasnije, Burgin u svojim tekstovima naslućuje prakse totalitarne interaktivnosti u žanru zapamćenog filma.

Tijekom proteklih godina filmski virus heterotopije istodobno se izolirao i raslojio u beskrajnom sučelju kompjutatora s fenomenom streaming programa i listama nestabilnih poveznica. Liste su nepregledne, a prvo obimnije sabiranje, kasnije nadopunjeno, objavila je belgijska platforma *sabzian* već 18. ožujka 2020. pod naslovom "U doba društvene distance: Gledanje filmova online #1". Listu otvara distopisko, samo mjesec dana ranije nestvarno upozorenje, "U doba društvene distance, posjeti kinima, osobni ili zajednički, nisu više dozvoljeni. Srećom, postoji gomila filmova za gledanje online, često besplatno. Izlistali smo neke inicijative."

(<https://www.sabzian.be/note/intimes-of-social-distancing-watching-films-online>)

Gdje je filmski program? Liste, ne "programi"., programatska je misao Alexandra Horwatha, jednog od najlucidnijih filmskih povjesničara i kustosa, našeg stalnog suradnika s kojim smo i pokrenuli *Filmske mutacije*. On ističe da u ovom povijesnom trenutku i kontekstu streaminga i online gledanja – pojam kustoskog programa za online gledatelje nema više smisla. Zbog toga, on radi liste ili filmske preporuke za razdoblje bez kina: "Fond iz kojega crpm ove preporuke doista je monumental: radi se o izboru iz šestotinjak filmova svih vrsta i duljina koji se mogu pogledati na streaming portalima od prvog lockdowna. Kriteriji odabira bili su da se radi o portalima s bogatom ponudom i filmovima s potencijalom da oduševe, a dostupni su na mreži u razumnoj kvaliteti. Nijedna serija. Nijedan film koji je ionako već prikazivan u našim kinima. No problem je u tome što ih još uvijek ima previše. Pa krenimo onda, ad absurdum, od slova A."

[https://www.profil.at/kultur/filmempfaenger-fuer-die-kino-freie-zeit/40114571](https://www.profil.at/kultur/filmempfaenger-fuer-die-kino-freie-zeit/)

Zbog toga, četrnaesto izdanje *Filmskih mutacija: festivala nevidljivog filma* hvata filmski svijet u pet slika. Čine ga programi za dva kina i dva grada, online programi, liste za streaming i asamblež, epizode simpozija u književnom klubu i muzeju za kameru i prijenos uživo te spomenik zapamćene televizije za muzejsku instalaciju. Svaki od tih pet heterogenih oblika zapamćenog filma ima specifični prostor izvedbe i trajanja, a pokreće ih sjećanje na simpozijsku TV seriju Chrisa Marker *Naslijeđe sove* (*L'Héritage de la Chouette*, 1989.), 13 simpozija Athene Noctua, ili kako uloviti svijet u 13 starogrčkih preživjelih riječi izvučenih metodom slučaja.

U programima Art-kina 25. i 26. veljače u Rijeci i kina Kinoteka od 27. veljače do 3. ožujka u Zagrebu prikazat ćemo cijelokupnu retrospektivu jednog od najintrigantnijih kartografa alžirskog filmskog i političkog teritorija Tariqua Teguije (*Gabbia / Inland*, 2008., *Revolucija Zanj*, 2013., *Gdje si, Tariq Teguija?*, 2015., *Bolje Rim nego ti*, 2006., *Armatura*, 1998., *Ograda*, 2003., *Film, sutra / Venezia 70: Future Reloaded*, 2013.); zatim filmove Abela Ferrare (*Siberia*, 2020.), Paula Grivasa (Naša

glazba / Sekvenca 23, 2020.), Anne-Laure de Franssu (*Sou Hami. Strah noći*, 2010.), Alberta i Davida Mayslesa (*Orson Welles u Španjolskoj*, 1963., *Upoznajte Mariona Branda*, 1965., *Cut Piece*, 1965.), Simone Bitton i Catherine Poitevin (*Daney / Sanbar, Razgovor Sjever-Jug*, 1993.)...

U klubu Booksu u Zagrebu 22. ožujka 2021. snima se epizoda simpozija za kameru s temom KRISIS ILI TIJELO FILMA, koju vode Miljenka Buljević i Tanja Vrvilo s nizom umjetnika, teoretičara, kustosa i filozofa. Istodobno počinje online i streaming program duljeg trajanja, a ističemo programe Alexandra Horwatha i kustosice filma i vizualne umjetnice Kumjane Novakove, za materijalizaciju *krisisa* stvaranjem nove i drukčje političnosti i generiranjem novog zajedništva, čiji tragovi će biti nestabilno dostupni i upotpunjavat će se na web stranici festivala od 15. do 31. ožujka 2021.

Epizoda simpozija KRISIS ILI METAMORFOZE SOVE nastavlja se u Rijeci preuzimajući naslov teksta Jacquesa Rancièrea, uz simpozijsku izložbu instalacije THE OTOLITH GROUP – INNER TIME OF TELEVISION. Kustosice 13 simpozija Athene Noctua u Muzeju moderne i suvremenе umjetnosti u Rijeci su Branka Benčić i Tanja Vrvilo, a odvijaju se u sklopu završnih programa DOBA MOĆI projekta RIJEKA – EPK 2020. *Unutarnje vrijeme televizije* televizijska je instalacija Grupe Otolith u suradnji s Chrisom Markerom, remedijacija Markerovih televizijskih, simpozijskih eseja osmišljena za prvo Atensko bijenale koje se pod naslovom *Uništi Atenu!* odvijalo 2007. godine.

Projekt o politikama filmskog kustostva *Filmske mutacije: festival nevidljivog filma* pokrenuli smo prije 14 godina upravo zbog kriznih i kritičkih zona filma kojemu je dobrodošla kino-demografija, kao što je upozorio Serge Daney u eseju iz 1988., kada je postalo očigledno da se jedna nestala pubika ne može vratiti u život: *Križa kina postaje neosporiva onoga dana kada je dosegnuta granica: u dvorani je jednako toliko malo gledatelja koliko i likova u filmu.* Postoji efekt jeke u filmu poput India Song: *nije napravljen za televiziju, nego za veliku, gotovo praznu dvoranu.*

Gdje je filmska pubika za filmove sa simptomom jeke, poput filma Marguerite Duras o kojem govori Daney? Abel Ferrara je zabilježio vrhunac prošlogodišnjih *Filmskih mutacija* uoči *krisisa* i punu dvoranu Art-kina na koncertu njegovog filmskog benda čije smo snimanje organizirali, kao i snimanje ploče u Puli. Film *Sportin' Life*, premijerno je prikazan na festivalu u Veneciji u rujnu prošle godine, a podjelit ćemo ga s publikom koja nedostaje u sklopu ljetnih *Filmskih mutacija* koje se bave terestričkim politikama filma na specifičnim lokacijama, izvan kina. U ovom programu prikazat ćemo Ferrarinu prostornu *Sibiriju*, koja se odvija u okrutnostima fizičkog krajolika, ali zapravo je zaustavljena u sada osobito rezonantnoj izolaciji radnog stola gdje razvija i potkopava mentalni krajolik Ferrarinog dvojnika.

Filmske mutacije: festival nevidljivog filma su projekt umjetničko-teorijskog festivala o politikama filmskog kustostva nakon stoljeća filma i promišljanju modusa prijenosa sustava slike, znanja i memorije filmskog dispozitiva u digitalnom dobu. Politika projekta je povezivanje beskompromisne inovativnosti povijesnih filmskih avangardi sa suvremenim umjetničkim i diskurzivnim praksama u različitim prikazivačkim i izvedbenim kontekstima. Projekt je pokrenula filmologinja i izvedbena umjetnica Tanja Vrvilo u Zagrebu 2007. godine na temelju eseističke korespondencije obavljene u filmsko-književnom časopisu *Trafic* koji je koncipirao Serge Daney, s autorima pisama *Movie Mutations: Pisma neke djece nekoj djeci 1960-ih*.

Program KINO KRISIS o aktualnom kinu krize / u krizi odvija u Zagrebu i Rijeci, kao drugi, završni dio u okviru filmskog DOBA MOĆI – Rijeka EPK 2020., u partnerstvu s Art-kinom i Muzejom moderne i suvremenе umjetnosti u Rijeci te kinom Kinoteka, klubom Booksu i Muzejom suvremenе umjetnosti u Zagrebu. Projekti umjetničke organizacije Film-protufilm podržali su Zaklada Kultura nova, Hrvatski audiovizualni centar, Ministarstvo kulture RH, Ured za kulturu Grada Zagreba i Language Barrier Productions.

Zahvaljujemo autorima svih filmova, njihovim producentima i distributerima, a posebno Tariqu Teguiji na dolasku u Rijeku i Zagreb te njegovoj distribucijskoj kući na 35-mm filmovima u doba *krisisa* bez kina.

LANGUAGE
BARRIER
PRODUCTIONS

Croatian
Audiovisual
Centre
Hrvatski audiovizualni centar

Zaklada
Kultura nova

ART
KINO

kino
KINOTEKA

booksa

MUZEJ
SUVRMENE
UMJETNOSTI
ZAGREB
CONTEMPORARY
ART MUSEUM
ZAGREB

RIJEKA 2020.eu
Port of Diversity

EUROPEAN
CAPITAL OF CULTURE

Projektori | Screenings coordinators: Romano Perić, Anja Jurčić, Vanja Sedlanić (35-mm + DCP, Art-kino), Igor Šubić, Miroslav Kraljević, Marijan Bošnjić (35-mm + DCP, Kinoteka)

Voditelj tehničke službe MSU | Technical department manager MSU: Đarko Čopek

Tehnička podrška MSU | Technical support MSU: Aleksandar Mišković

Audiovizualno opremanje i arhiviranje | Audiovisual equipment and archiving: Damir Bartol Indos

Foto i video dokumentacija | Photo and video documentation: Miran Kradinac, Miro Manojlović, Nini Đurićević, Hrvoje Radnić

Tisk kataloga i promidžbenih materijala | Printing of catalogues and promo materials: Kerschoffset, Ars copija, Kolding

Prijevoz | Transportation: Vadium d.o.o. (DHL), DB Schenker (UPS), Šarlrog d.o.o., Tomislav Crnković (Panda Wheels)

ZAHVALE / ACKNOWLEDGEMENTS: Nicole Brenez, Tariq Teguia, Annabel Thomas (Association ELECITIC), Abel Ferrara, Valentina Bronzini (*The Match Factory*), Maya Paleček, Šeđ Ružić (*Discovery Film*), James Benning, Dylan Lustrin (*neugierriemschneider*), Paul Grivas, Simona Bitton, Fabrice Aragno, Anne-Laure de Franssu (*Il mots en Images*), Jean-Paul Fargier, Gérard Leblanc (*Lincoln Péricles* (*Astúcia Filmes*)), Corinna Reicher (*British Film Institute*), Žor Turpin (*ARTE*), Jean-Gabriel Périot; Andrew Adar (*Maysles Films*), Chantal Tran (*Ardeche Images Production*), Laetitia Dubois (*film-documentaire.fr*), Laurence Berbon (*Tamasa Distribution*), Laurence Braunerberger (*Les Films du Jeudi*), Marko Pogačar, Kamal Aljafari (*Aljafari Films*), Nina Kuferer, Željka Višak (*ULIX - Aviokarte.hr*), Ana Ložić (*Best Western Premier Hotel Astoria*)

Program se odvija u sklopu *Filmskih mutacija*: festivala nevidljivog filma, višegodišnjeg projekta umjetničke organizacije Film-protufilm o politikama filmskog kustostva za promišljanje modusa prijenosa filmskog dispozitiva u digitalnom dobu, kustosice Tanje Vrvilo.

Partneri: Art-kin Croatia, Muzej moderne i suvremenе umjetnosti (Rijeka), kino Kinoteka, klub Booksu, Muzej suvremenе umjetnosti (Zagreb).

Podrška: Zaklada Kultura nova, Hrvatski audiovizualni centar, Ured za kulturu Grada Zagreba, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Language Barrier Productions.

Filmske mutacije XIII i XIV se odvijaju u sklopu programa DOBA MOĆI kojemu je Art-kin partner, a koji je jedan od sedam glavnih programskih pravaca projekta Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture.

Program se odvija u sklopu *Filmskih mutacija*: festivala nevidljivog filma, višegodišnjeg projekta umjetničke organizacije Film-protufilm o politikama filmskog kustostva za promišljanje modusa prijenosa filmskog dispozitiva u digitalnom dobu, kustosice Tanje Vrvilo.

Partneri: Art-kin Croatia, Muzej moderne i suvremenе umjetnosti (Rijeka), kino Kinoteka, klub Booksu, Muzej suvremenе umjetnosti (Zagreb).

Podrška: Zaklada Kultura nova, Hrvatski audiovizualni centar, Ured za kulturu Grada Zagreba, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Language Barrier Productions.

Filmske mutacije XIII i XIV se odvijaju u sklopu programa DOBA MOĆI kojemu je Art-kin partner, a koji je jedan od sedam glavnih programskih pravaca projekta Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture.

Program se odvija u sklopu *Filmskih mutacija*: festivala nevidljivog filma, višegodišnjeg projekta umjetničke organizacije Film-protufilm o politikama filmskog kustostva za promišljanje modusa prijenosa filmskog dispozitiva u digitalnom dobu, k